МАҲСУЛОТ ТУРЛАРИ КЎПАЙДИ 2-бет
МАҲАЛЛАДА МУРУВВАТ ТАДБИРИ 3-бет
МУАММОЛАР ЕЧИМИ САРИ ЯКДИЛЛИК БИЛАН 4-5-бетлар
ЯККАКУРАШЧИЛАРИМИЗ ҒОЛИБЛАР САФИДА 8-бет

СЕШАНБА

Тошкент оқшоми

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ - СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ / № 70 (10.375) / 2005 ЙИЛ 12 АПРЕЛЬ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

ТЎҒРИДАН-ТЎҒРИ ХУСУСИЙ ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ЭТИШНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ БОРАСИДАГИ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Мамлакатда инвестиция муҳитини янада яхшилаш, хусусийлаштириш, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш ва реконструкция қилиш, республиканинг ортиқча ишчи кучи мавжуд бўлган минтақаларида янги иш жойларини яратиш дастурларини амалга оширишга тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестицияларни кенг жалб этиш, шунингдек хорижий инвесторлар учун ишончли ҳуқуқий ҳимоя ва кафолатларни таъминлаш мақсадида:

1. 2005 йилнинг 1 июлидан бошлаб тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестицияларни жалб этадиган иқтисодиёт тармоқлари корхоналари асосий фаолияти бўйича даромад (фойда) солиғи, мулк солиғи, ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш ва ҳудудларни ободонлаштириш солиғи, экология солиғи, микрофирма ва кичик корхоналар учун белгиланган ягона солиқ тўлашдан, шунингдек Республика йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар тўлашдан озод қилинсин.

Белгилансинки, тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестициялар ҳажми қуйидагича бўлганда мазкур солиқ имтиёзлари берилади:

300 минг АҚШ долларидан 3 миллион АҚШ долларигача - 3 йил муддатга;

3 миллиондан ортиқ АҚШ долларидан 10 миллион АҚШ долларигача - 5 йил муддатга;

10 миллион АҚШ долларидан ортиқ бўлганда - 7 йил муддатга.

2. Ушбу Фармоннинг 1-бандида кўрсатилган солиқ имтиёзлари қуйидаги шартлар асосида қўлланилиши белгилаб қўйилсин:

мазкур корхоналарни ортиқча ишчи кучи бўлган минтақалар - Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Қашқадарё, Сирдарё, Сурхондарё, Хоразм вилоятларида, шунингдек Навоий, Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятларининг қишлоқ аҳоли пунктларида жойлаштириш;

хорижий инвесторлар томонидан тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестицияларни Ўзбекистон Республикасининг кафолати берилмаган ҳолда амалга ошириш;

корхонанинг устав капиталида хорижий иштирокчиларнинг улуши камида 50 фоизни ташкил этиши лозим;

ушбу корхоналар давлат рўйхатидан ўтказилгандан кейин тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестицияларни киритиш;

хорижий инвестицияларни эркин алмаштириладиган валюта ёки янги замонавий технологик ускуна тарзида қўйиш;

мазкур имтиёзларни қўллаш муддати давомида имтиёзлардан олинган даромадни корхонани янада ривожлантириш мақсадида қайта инвестициялашга йўналтириш.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Хорижий инвестициялар ва кредитлар масалалари бўйича идоралараро Кенгаш зиммасига тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестициялар жалб этиладиган корхоналарнинг ушбу Фармон иловасида кўрсатилган иқтисодиёт тармоқларига тааллуқли эканини аниқлаш вазифаси юклатилсин.

4. Қуйидагилар белгилансин:

хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар томонидан Ўзбекистон Республикасининг кафолатисиз жалб этиладиган узоқ муддатли кредитлар бўйича фоизлар даромад (фойда) солиғини ҳисоблашда солиққа тортиладиган базага киритилмайди;

хорижий инвестициялар иштирокида янги ташкил этиладиган корхоналарнинг асосий фаолиятдан кўрадиган зарарлари 5 йил муддат ичида солиққа тортиладиган даромад ҳисобидан тўлаш учун ҳисобот давридан кейинги йилларга тенг улушлар билан тақсимланади;

кейинги қонун ҳужжатларида инвестициялаш шарт-шароитлари ёмонлашган тақдирда мазкур Фармоннинг 1-бандидаги имтиёзлар қанча муддатга берилган бўлса ана шу муддат мобайнида амал қилади.

5. Ушбу Фармоннинг 1-бандига мувофиқ имтиёз олган корхоналар шундай имтиёз берилган муддат тугашидан кейин бир йил барвақтроқ фаолиятини тўхтатган тақдирда фойдани ўз мамлакатига ўтказиш ва хорижий инвесторнинг капиталини чет элга олиб чиқиб кетиш фақат берилган имтиёзлар суммасини бюджетга қайтаргандан кейин амалга оширилади.

6. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Давлат солиқ қўмитаси, Иқтисодиёт вазирлиги, Савдо-саноат палатаси билан биргаликда бир ой муддатда ушбу Фармонда белгиланган тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестициялар учун солиқ имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисидаги Низомни ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин.

7. Ўзбекистон Республикасининг "Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида"ги қонуни 3-моддасининг тўртинчи қисмида хорижий инвесторлар учун белгиланган кафолатлар қуйидаги ҳолларда қўлланилиши маълумот учун қабул қилинсин:

хорижий инвесторларга тўланадиган, дивиденд тарзида олинадиган даромадларга солиқ миқдори (ставкалари) кўпайиши;

Давоми 2- бетда.

ПОЙТАХТНИНГ бир куни

Янгиликлар, воқеалар

● **БУГУН** «Тошкент қишлоқ хўжалиги моллари улгуржи бозори» очиқ акциядорлик жамиятида «Маънавият ва маърифат» марказининг Бектемир туман бўлими ташаббуси билан бўлиб ўтган Сиҳат-саломатлик ойлиги бағишланган тадбирда шифокорлар, бозор маъмурияти ва ходимлар иштирок этишди.

● **КЕЧА** 122-мактабда ўқувчилар ва ўқитувчилар иштирокида «ОИТС — умр заволи» мавзуида ўтказилган тадбир «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Юнусобод туман Кенгаши томонидан уюштирилди.

● **ЯККАСАРОЙ** туманида туман халқ таълими бўлими ташаббуси билан мактабларнинг юқори синф ўқувчилари ўртасида «Сиз тарихни биласизми?» мавзуида кўрик-танлов уюштирилди.

● **МИРЗО** Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетининг маданият саройида талабалар, ўқитувчилар иштирокида ўтказилган халқаро илмий-амалий конференция «Ўзбекистонда этнодемографик жараёнлар» деб номланди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Матбуот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан.

XXI аср садоси

Барча манбалардан олинган сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

● **Тошкентда Марказий Осиёда илк бор сув иситгич қуёш коллекторларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. «Фотон» очиқ акциядорлик жамиятида фойдаланишга топширилган янги цех ана шундай коллекторларни кенг кўламда ишлаб чиқаришга киришди.**

● **Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ташаббуси билан К.Убайдуллаев номидаги Қорақалпоғистон Республикаси халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институтида «Мактаб кутубхоналари фаолиятига янгича эътибор» мавзуида ўқув семинари бўлиб ўтди.**

● **Самарқанд вилоятида баҳорги чақирув мавсуми бошланиб, ҳарбий хизматга жўнатилаётган ёшларнинг бир қисми ҳарбий қисмларга кузатилди.**

● **Бухорода "Кўнгиллилар ҳамкорлиги" халқаро ёшлар лойиҳаси иш бошлади. Лойиҳа дастурига кўра 9 нафар ўзбекистонлик ва 9 нафар британиялик кўнгилли махсус интернат-мактаб ва мактабгача таълим муассасаларида фаолият олиб боради.**

● **Вобкент туманида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш дастури ишлаб чиқилди. Унда аёллар бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилган.**

● **Навоий вилоят марказида иш бошлаган "Ортомедфарм" акциядорлик жамиятида ногиронлар аравачаси, бандаж ҳамда мураккаб ортопедия пойабзаллари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.**

Жаҳонда

● **Америка Қўшма Штатлари Кофи Аннаннинг БМТда кенг кўламдаги ислоҳотларни ўтказиш тўғрисидаги таклифини рад этди.**

● **Мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган "Нексия" ва "Матиз" русумли автомашиналар хорижнинг "Хундай", "Мицубиси" ва "Тойота" каби машҳур автомобилларини ортда қолдирган ҳолда Россия бозорларини забт этди.**

● **Украина Президенти Виктор Ющенко маъмурияти мамлакатда юқори мартабали раҳбарлар ўртасида коррупцияга қарши кураш бошлади.**

● **БМТ Хавфсизлик Кенгаши Ливаннинг собиқ бош вазири Рафиқ Ҳаририйнинг ўлими халқаро экспертлар томонидан батафсил ўрганиб чиқилиши лозимлиги тўғрисида қарор қабул қилди.**

Саноатчилар ва тадбиркорлар форуми:

МАҚСАД ВА ВАЗИФАЛАР САРИ ҲАМЖИҲАТЛИКДА

Илгари хабар қилганимиздек, пойтахтимизда Саноатчилар ва тадбиркорлар форуми бўлиб ўтди. 300 дан зиёд йирик корхона ва кичик тадбиркорлик субъектлари, шунингдек, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этган ушбу анжуман Тошкент шаҳар ҳокимлиги томонидан ЎзЛиДеПнинг шаҳар Кенгаши ва Савдо-саноат палатасининг шаҳар ҳудудий бошқармаси ҳамкорлигида ташкил этилди.

Мазкур форумнинг мақсад ва вазифалари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов томонидан Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида белгиланган устувор вазифалар, шунингдек, «Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этиш бўйича мақсад ва вазифаларни амалга ошириш дастури тўғрисида»ги Қароридан келиб чиққан ҳолда шаҳримиз иқтисодиётининг асосий соҳаларидаги муаммоларни ечиш бўйича аниқ чора-тадбирларни белгилашга йўналтирилди.

Мустақиллик йилларида мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий ҳаётида туб ўзгаришлар юзага келди, иқтисодиётга босқичма-босқич бозор муносабатлари татбиқ этилди. Олий Мажлиснинг икки палатали парламенти қўшма мажлисида мамлакатимиз Президенти барча жабҳаларда амалга оширилган ютуқлар ва хусусан, иқтисодий ривожланиш ҳақида сўз юритиб, жамиятни янада демократлаштириш ва янгилаш концепциясини баён этди, бозор ислоҳотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш зарурлигини таъкидлаб ўтди. Шу билан бирга бу борада ҳали кўп ечилмаган муаммолар мавжудлиги, жумладан, эркин тадбиркорлик фаолияти учун амалий кафолатларни таъминлаш, давлатнинг иқтисодиётга аралашувини янада чеклаш, иқтисодиёт ва бизнесни барқарор ривожлантириш, тўлақонли бозор инфратузилмасини шакллантириш йўлидаги ғовтўсиқларни бартараф этиш каби масалаларга алоҳида эътибор қаратилди.

Давоми 4-5 бетларда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

ТЎҒРИДАН-ТЎҒРИ ХУСУСИЙ ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ЭТИШНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ БОРАСИДАГИ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Давоми.Боши. 1-бетда.

хорижий инвесторнинг чет элга ўтказиладиган даромадлари (фойдаси)ни ўз мамлакатига қайтариш тартиботини мураккаблаштирувчи ёки уларнинг миқдорини камайтирувчи қўшимча талаблар жорий этилиши, бунда давлат хорижий инвестициялар иштирокидаги корхонанинг тўловга қобилиятсизлиги ва банкротлиги ёки кредит берувчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, хорижий инвестор - жисмоний шахс содир этган жиноий қилмиш ёки маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳолларида ёхуд суд ёки ҳакамликнинг қарорига мувофиқ даромад (фойда)ни ўз мамлакатига қайтаришни тўхтатиб туришнинг бошқа зарурати бўлганда хорижий инвестор маблағларини қонун хужжатларини камситмайдиган тарзда қўллаш шартлари асосида ўз мамлакатига қайтарилишини тўхтатиб туриш ҳоллари мустасно;

инвестицияларнинг миқдори бўйича инвестициялаш ҳажмларига миқдорий чеклашлар ҳамда бошқа қўшимча талаблар, шу жумладан хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарда хорижий инвестицияларнинг минимал миқдорини кўпайтириш тарзидаги талаблар жорий этилиши;

республика корхоналарининг устав жамғармаларида хорижий инвесторнинг улуш билан иштирок этиши бўйича чеклашлар жорий этилиши;

хорижий инвесторларнинг визаларини расмийлаштириш ва узайтириш борасидаги қўшимча тартиботлар, шунингдек хорижий инвестицияларни амалга ошириш бўйича бошқа қўшимча талаблар жорий этилиши.

8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ўн кун муддатда Ўзбекистон Республикасининг "Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида"ги қонуни 3-моддасининг тўртинчи қисмида белгиланган кафолатларни қўллаш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқласин.

Бунда, юқорида кўрсатилган барча инвестициялаш шарт-шароитлари ёмонлашган тақдирда хорижий инвестор мазкур кафолатни қўллаш тўғрисида тегишли ваколатли органни хабардор қилиши назарда тутилсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда мазкур Фармон қабул қилиниши муносабати билан амалдаги қонунчилик ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

10. Ушбу Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.Азимов зиммасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2005 йил 11 апрель

Франциянинг Вернон шаҳрида Буюк Ипак йўлига бағишлаб ўтказилган китоб салонида Ўзбекистон ҳақида ҳикоя қилувчи асарлар экспозициянинг салмоқли қисмини ташкил қилди.

ЎЗБЕК КИТОБЛАРИ ВЕРНОНДА

— Мазкур кўргазма французларнинг мамлакатингизга, унинг қадимий тарихи, маданияти ва анъаналарига бўлган қизиқишидан далолат беради,— дейди кўргазма ташкилий қўмитаси раиси, Вернон шаҳри мэрининг ўринбосари Клод Пишон. – Биз Ўзбекистонга катта самимият билан қараймиз, французларни нафақат мамлакатингиз тарихи, балки унинг бугунги куни ҳам қизиқтиради.

Кўргазма доирасида "Амир Темур ва Европа" мавзуида илмий анжуман бўлиб ўтди. Унда сўзга чиққан Темурийлар тарихини ўрганиш ассоциацияси президенти Люсьен Керен "Европаликлар Ўзбекистон тарихини, айниқса, Амир Темурнинг Европа мамлакатлари ҳукмдорлари билан алоқалар ўрнатган даврини яхши билиши зарур. Буюк саркарда ўша пайтдаёқ Европанинг бирлашишини башорат қилган эди", деб таъкидлади.

— Мен Ўзбекистонни яхши кўраман, — дейди Ўзбекистон ҳақидаги қатор китоблар муаллифи ва ношир Дидье Лябуш. — Ҳар сафар юртингизга ташриф буюрганимда қайтадан унинг шайдосига айланаман. Сизнинг маданиятингиз французлар қалбида алоҳида ўрин эгаллаган. Ушбу кўргазма эса Шарқ ҳақидаги тасаввуримизни янада бойитди. Самарқанд, Бухоро, Хива ва бошқа шаҳарларнинг ажойиб тарихий ва меъморий ёдгорликлари замондошларимизни ўтган даврларга етаклайди, мамлакатингизнинг буюклигидан далолат беради.

Ғайрат ШУКУРОВ,
"Жаҳон" АА,
Париж.

Иқтисодиёт

МАҲСУЛОТГА ТАЛАБ ОРТМОҚДА

"East-kolor" масъулияти чекланган жамиятида айни пайтда 20 турдаги бўёқ ва бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

2003 йил фаолият бошлаган корхонада "Шарқ бўёғи" номдаги бўёқлар, ПФ-115 эмали, ПФ-170 локи ҳамда устунлар, том ёпиш қопламалари, фасад ишлари учун турли хилдаги бўёқлар тайёрланмоқда.

Айни дамда корхонада 12 нафар киши иш билан таъминланган бўлиб, замонавий технологиялар асосида фаолият олиб боришади. Республикамиздаги "Йўловчи вагонларни таъмирлаш заводи" акциядорлик жамияти, "Навои Азот", "Тоғконметаллургия" заводлари бугунги кунда корхонанинг асосий буюртмачилари ҳисобланишади.

Корхонада ҳозирда "Оксоль ЕК", "Синтет ЕК" номдаги олиф маҳсулоти ҳам ишлаб чиқарилмоқда. Ушбу аралашма асосан магистрал йўлларни бўяшда ишлатилади.

— Корхонамиз маҳсулотларига талаб юқорилигига асосий сабаб, улар сифатининг яхшилигида, — дейди жамоа раҳбари Геннадий Газиев. — Ишлаб чиқарилаётган бўёқ ва бўёқ маҳсулотлари ўз рангини узоқ сақлаб туриши, қуёш нурига чидамлилиги, совуқ иқлимга мослиги билан ажралиб туради. Айниқса том ёпиш қопламалари учун мўлжалланган бўёқлар мана шундай хусусиятларга эга. Айни дамда ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш мақсадида янги турдаги бўёқлар устида иш олиб борапмиз.

БОЛАЛАР УЧУН КИЙИМЛАР

"Шафақ текстиль" Ўзбекистон — Туркия қўшма корхонасида бозор талабини ўрганган ҳолда буюртма асосида 60-70 хилдаги болалар кийим-кечаклари ишлаб чиқарилмоқда.

Корхона Туркиядан келтирилган замонавий тикув машиналари билан таъминланган бўлиб, барча ишлар самарали технологиялар ёрдамида амалга оширилади.

20 нафардан зиёд киши иш билан таъминланган корхонада тикиш, бичиш цехлари бўлиб, кийим қисмлари ана шу цехларда тикилади.

— Тайёр маҳсулот республика бозорларида сотувга чиқарилади, — дейди корхона раҳбари Одил Аккакара.

— Айниқса Чорсудаги "Болалар дунёси" дўконида, "Карвон" кийим-кечак бозорларида маҳсулотларимизга талаб юқори.

Ташкил этилганига эндигина 2 йил бўлган ушбу қўшма корхона маҳсулотлари ўта бежиримлиги, ёш болалар учун қулайлиги, мавсумбоплиги, сифати билан ажралиб туради.

Орзугул РУСТАМОВА

Шаҳар — қишлоққа!

ИККИ ТУРДАГИ ЯНГИ МАҲСУЛОТ

"Ўзқишлоқмашхолдинг" компанияси таркибига кирувчи корхоналар орасида шаҳримизда фаолият кўрсатаётган "Агрегат заводи" очиқ акциядорлик жамияти жамоасининг ўрни алоҳида.

"Агрегат" заводи қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини экиш, етиштириш, ишлов бериш, йиғиб олиш, умуман уларнинг унумдорлигини ошириш учун машина ва уларга эҳтиёт қисмлар

ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Бу ерда айни кунларда янги маҳсулотлар синовдан ўтказишга тахт қилинди.

— Кейинги 3-4 йиллар ичида, — дейди корхона бош директори ўринбосари Нуриддин Баратов, — цехларимиздаги эскирган дастгоҳ ва ускуналарни янги, хорижий замонавий линиялар билан алмаштириш эвазига ишлаб чиқариш самарадорлигини сезиларли даражада оширишга эришдик.

2004 йилнинг ўзида завод аҳли режада белгиланган 3 миллиард 360 миллион сўмлик ўрнига 4 миллиард 255 миллион сўмлик сифатли, импорт ўрнини босувчи агрегат, редуктор ҳамда уларга эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарди. Эътиборли томони, корхона тадбиркорларининг ички бозорини чуқур ўрганиши, изланишлари, ишчи-хизматчиларнинг малакаси туфайли йилдан-йилга маҳсулотлар тури ортиб бормоқда.

Бугунги кунга келиб жамоа аҳли республикамизнинг қишлоқ хўжалик ходимларига "ОВХ-600", "ОШХ-12", "ОВМ-400", "НШ-50", "НШ-10", "НШ-30" русумли агрегат, насосларнинг ўзидан 32 хилдан ортиғини ишлаб чиқармоқда ва мижозларни мамнун этмоқда.

"Агрегат"чилар айни кунларда 2 та янги маҳсулот — импорт ўрнини босувчи агрегат ва сув насосларининг тажриба-синов нусхаларини яратдилар. Қувонарлиси, бу каби маҳсулотлар аввал-

лари Россия давлатидан келтирилларди, асосийси унинг нархи ҳам сезиларли даражада юқори бўлган бўлса, маълум муддат ичида ушбу рақобатбардош насосларга буюртмалар олиш учун шартномалар тузилади.

Муҳаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА

СУРАТЛАРДА: "Агрегат заводи" очиқ акциядорлик жамиятида хорижий, юксак самарали дастгоҳ ва ускуналар ёрдамида ишчи-хизматчилар барча буюртмаларни сифатли, ўз муддатларида бажаришга эришмоқдалар.

Наталья Семёнова олган суратлар.

Таълим

"САЛОМАТЛИК" ДАРСЛАРИ

Тошкентдаги 52-махсус меҳнат таълими мактабида "Саломатлик" дарслари ўтказилди. Биринчи Тошкент Давлат тиббиёт институти саъй-ҳаракати билан уюштирилган бу машғулотлар "Соғлом ёшлик" шиори остида ташкил этилди.

Гап шундаки, олий ўқув юрти мазкур мактабни ўз оталиғига олган. Институтнинг "Олий маълумотли ҳамшира" факультети профессор-ўқитувчилари билим ўчоғида бўлиб, "Саломатлик" дарсларини олиб боришга кўмаклашаётирлар. Навбатдаги бундай таълимий тадбир "Наврўз ва саломатлик" деган мавзуга бағишланди. "Наврўз таомлари", "Наврўз урф-одатлари" мавзуларида уюштирилган суҳбатлар ўқитувчиларда яхши таассурот қолдирди.

Байрам дастури бўйича "Ассалом, Наврўз" кўргазмаси ҳам намойиш қилинди.

Анвар ВАЛИЕВ

Турли юқумли касалликларнинг олдини олиш ва даволаш усулларини қўллаш борасида олиб борилаётган илмий изланишлар ўз ижобий самарасини бермоқда.

Фан

БОЙ ТИББИЙ ТАЖРИБА

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли вирусология илмий-тадқиқот институтида амалга оширилаётган илмий кузатишлар ҳам муҳим муолажавий аҳамият касб этмоқда.

Эпидемиология ва юқумли хасталиклар бўйича юзага келаётган даволашнинг янгича усуллари ҳам илмий муассасанинг навбатдаги ютуқларидан бири бўлди. Ана шу жараёнда швейцариялик ҳамкасблар билан яқин алоқа қўл келди. Қон қуйиш ва ифлосланган тиббий анжомлар орқали юқадиган касалликларга қарши кураш тажрибаси ҳам ўзлаштирилди. Айни вақтда В ва С вируслн гепатит ҳамда СПИД билан хасталаниш даражаси бирмунча пасайишига эришилди.

Аҳмад АББОСОВ

Маънавият

ЮТУҚ ВА МУАММОЛАР ТАҲЛИЛ ҚИЛИНДИ

Республика Маънавият ва маърифат Кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Тадбирда Президент Ислом Каримовнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенати қўшма мажлисидаги маърузаси ҳамда Вазирлар Маҳкамаси янги таркиби иштирокидаги кенгашда сўзлаган нутқида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш ва Кенгашнинг ўтган йилги фаолияти якунига оид масалалар муҳокама этилди.

Мазкур йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, Республика Маънавият ва маърифат Кенгаши раиси Рустам Қосимов, Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Абдулла Орипов, Республика "Маънавият ва маърифат" маркази раҳбари Қуддус Аъзамов, "Ўзбеккино" миллий агентлиги бош директори Мурод Муҳаммад Дўст ва бошқалар юртимизда ҳуқуқий-демократик давлат ва эркин фуқаролик жамиятини қарор топтириш, Миллий истиқлол ғоясини халқимиз, айниқса ёшлар қалби ва онгига чуқуррoқ сингдириш, маънавиятни янада юксалтириш борасида амалга оширилаётган ишлар хусусида тўхталиб, маънавият соҳасига алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидладилар. Шунингдек йиғилишда Ўзбекистон Ички ишлар вазирлиги тизимидаги маънавий-маърифий ишлар Кенгашининг Тошкент шаҳар, Қашқадарё, Сирдарё вилоятларидаги бўлимларининг бу борадаги фаолияти ҳам таҳлил этилди.

Сўзга чиққанларнинг эътироф этишича, фаолияти таҳлил этилган вазирлик, шаҳар ва вилоятларда ибратли тадбирлар амалга оширилган.

Жумладан, Ички ишлар вазирлиги тизимида "Маърифат дарслари", "Сиёсий-ижтимоий ўқув" машғулотларини доимий равишда ўтказиш йўлга қўйилган.

Йиғилишда ютуқлар билан бир қаторда, камчиликлар, бартараф этилиши лозим бўлган муаммолар хусусида ҳам сўз борди. Баъзи бир корхона ва ташкилотлар раҳбарлари маънавий-маърифий, ғоявий-сиёсий ишлар фақатгина "Маънавият ва маърифат" марказининг иши деган нотўғри тушунчадан воз кечишларининг вақти етмадиминкан деган савол ўртага ташланди. Мунозараларга бой тарзда ўтган мазкур тадбир барча иштирокчиларни яна бир бор изчилроқ ишлашга, сергакроқ бўлишга, изланишга ва интилишга ундади.

Гулчеҳра ДУРДИЕВА

Мурувват

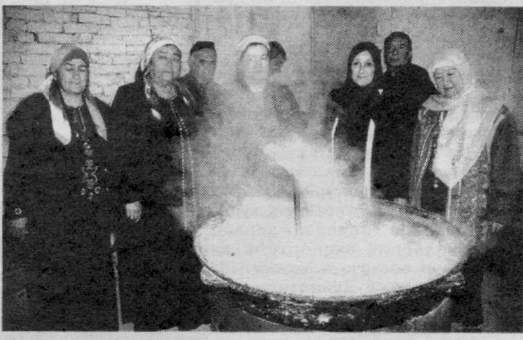

Собир Раҳимов туманидаги Амир Темур номли маҳаллада 5700 нафар аҳоли аҳил-баҳамжиҳат истиқомат қилади. Маҳаллада турли тадбирларни ўтказиш, кам таъминланганлар ҳолидан хабар олиш ишлари фуқаролар йиғини раиси Жамила Исмоилова бошчилигидаги фаоллар иштирокида яхши йўлга қўйилган.

МАҲАЛЛАДА ҚЎШ ТАДБИР

Эътиборга лойиқ томони шундаки, ҳар йили мазкур маҳаллада буюк Соҳибқирон Амир Темур таваллуд кунини уйғониш ва янгиланиш — Наврўзи олам билан биргаликда нишонлаш хайрли анъана тусига кирган.

Бу гал ҳам маҳалла марказида ўтказилган қўш тадбир ўзгача файз-тароватга бой кечди. Туман ҳокимлиги, «Маҳалла», «Соғлом авлод учун» жамғармалари ҳамда Қизил Ярим Ой жамиятининг туман бўлимлари ҳамкорлигида маҳаллада истиқомат қилувчи тадбиркорлар кўмагида ташкил этилган тадбирга асосан кам таъминланган оилалар вакиллари, боқувчисини йўқотганлар таклиф этилди. Йиғилганларни туман ҳокими ўринбосари, туман хотин-қизлар қўмитасининг раиси Муқаддам Расулова, «Маҳалла» жамғармаси туман бўлимининг раиси Саидаҳмад Обидов ва бошқалар ҳар иккала қутлуғ кун муносабати билан қутлашиб, энг эзгу дил сўзларини изҳор этишди. Маҳалладошлар сумалак, кўк сомса, кўк чучвара каби баҳор таомларидан баҳраманд бўлишди. 55 нафар меҳр-мурувватга муҳтож кишиларга эса жами 400 минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари ва кийим-кечаклар туҳфа этилди.

68-болалар боғчаси тарбияланувчиларининг қувноқ чиқишлари, маҳалла ҳудудида жойлашган кутубхона ходимлари томонидан тайёрланган бадиий дастур йиғилганларга хуш кайфият бахш этди.

(Ўз мухбиримиз)

СУРАТЛАРДА: Амир Темур маҳалласида ўтказилган қўш тадбирдан лавҳалар.

Даврон Аҳмедов олган суратлар.

«СЕҲРЛИ ЁҒДУ» ФЕСТИВАЛИ

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши мажлислар залида республика ўқувчиларининг анъанавий «Сеҳрли ёғду» кино-фото асарлари фестивали очилди. Уни «Камалак» болалар ташкилоти Халқ таълими вазирлиги, Республика ўқувчилар техник ижодиёт маркази, «Ўзтелерадиокомпания»нинг ёшлар телеканали, Кино-видеоҳаваскорлар жамияти билан ҳамкорликда ташкил этди.

Улғайиб келаётган авлодни етук ва баркамол этиб тарбиялаш, истеъдодли ёшларни аниқлаш ва иқтидорини намоён этишига кўмаклашиш, ўқувчиларни Ватанга муҳаббат, истиқлол ғоялари ва миллий қадриятларимизга садоқат руҳида тарбиялаш ишига ҳисса қўшиш мазкур тадбирнинг асосий мақсадидир. Фестивалнинг якуний босқичида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан 112 нафар ўқувчи иштирок этаётир.

Фестиваль иштирокчилари икки йўналишда - кино ва фото санъати бўйича куч синашади. Улар тасвирга туширган лавҳаларда «Истиқлол берган имконият», «Мактаб ҳаётидан лавҳалар», «Она юрт табиати», «Спорт - саломатлик гарови» сингари мавзулар қамраб олинган.

ЎзА

Ўқув масканларида

САЛОМАТЛИК — БЕБАҲО БОЙЛИК

Саломатлик инсон учун энг бебаҳо неъматдир. Қачонки инсоннинг етти мучаси соғ, ақли тиниқ бўлса, ҳар қандай ишга ўзгача бир иштиёқ билан ёндошади. Зеро, соғ танда соғлом ақл, дейди доно халқимиз.

Яқинда Сергели туманидаги политехника коллежида «Соғлом турмуш тарзи» деб номланган тадбир бўлиб ўтди. Уни «Маънавият ва маърифат» маркази туман бўлими ҳамда политехника коллежи ҳамкорликда ўтказдилар.

— Соғлиқ инсон учун ноёб ва бебаҳо бойликдир, — дейди «Маънавият ва маърифат» маркази туман бўлими раҳбари Шавкат Ибрагимов. — Сиҳат-саломатлик йили барчамизни янада сергакроқ бўлишга ундайди, соғлом ҳаёт сари чорлайди. Негаки жамиятимизда носоғлом муҳит қурбонлари — гиёвандлар ҳам мавжуд. Улар ўз умрларига зомин бўлмоқдалар. Бизлар бир тану бир жон бўлиб курашган ҳолда бундай зарарли иллатлар илдизини кесиб ташламоғимиз жоиз...

Дарҳақиқат, бугунги давр ёшлари орасида тўғри йўлдан адашганлар ҳам топилади. Зеро баъзилар гиёвандлик, ақидапарастлик каби зарарли иллатларнинг қурбонлари бўлишмоқда. Ёшларнинг сиёсий онгини юксалтириш, соғлом турмуш тарзини тўғри шакллантириш борасида юқоридаги каби тадбирлар ҳар хил учрашувларнинг ўтказилиши албатта муҳим аҳамиятга моликдир.

Мазкур тадбирда ҳам 37-поликлиника шифокори Гулсара Эшонқулова «Сиз ҳаётга тайёрмисиз?», туман вояга етмаганлар билан ишлаш инспектори Валентина Сотникова «Хушёрлик — давр талаби», туман ФҲДЁ бўлими бошлиғи Арофат Рустамова «Нурли остонага қадам» мавзуларида сўзга чиқишди. Тадбир сўнгида коллеж талабалари ижросида дилрабо куй ва қўшиқлар янграли. Мулоҳаза, мунозара, мушоҳадага бой тарзда қизиқарли ўтган ушбу кеча йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

Гулнигор САТТОРОВА

Алоқа

ТЕХНИК ТАДБИРЛАР

Кейинги йилларда Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигига қарашли корхоналарда қатор муҳим техник тадбирлар амалга оширилмоқда. Ўзбекистон Телекоммуникация тармоқларини бошқариш йўналиши бўйича қилинган ишлар ҳам ўз ижобий натижасини бермоқда.

Ушбу тармоқларни бошқариш Республика маркази томонидан ижарачиларга хизмат кўрсатиш ҳам яхши йўлга қўйилмоқда. Бундай алоқа тармоғида эришилган ютуқлар агентликнинг навбатдаги селектор йиғилишида сарҳисоб қилинди. Унда тармоқда ижарачиларга кўрсатилаётган хизматлар сифати янада яхшиланаётгани кўрсатиб ўтилди.

Айни вақтда марказнинг ҳисоботида шаҳарлараро алоқа тармоғида ҳам сифат кўрсаткичлари кўнгилдагидек бўлаётгани таъкидланди.

Шу йўналишда бу йил қилинадиган вазифалар ҳам белгилаб олинди.

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Республикамиз пойтахтида телеграф-телефон соҳасида техник тадбирлар кўлами кенгайиб бормоқда. "Тошкент телеграф-телефон станцияси" шохобчаси мутахассисларининг техник изланишлари натижаси ўлароқ қатор янгиликлар рўёбга чиқди.

Бирламчи, иккиламчи телекоммуникация тармоқларини такомиллаштиришга доир ишлар сифат жиҳатидан яхшиланиб бораётганлигини ҳам айтиб ўтиш жоиздир. Бу борада ўтган йилнинг ўзида қатор ижобий натижаларга эришилди.

Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги томонидан ўтказилган йиғилишда станция фаолиятининг бу йўналиши сарҳисоб қилинди. Телекоммуникация тармоқларининг ишлаш сифатига бағишланган ушбу анжуманда навбатдаги вазифалар белгилаб олинди.

АХБОРОТ МАЖМУАСИ

Тошкент Ахборот технологиялари университетида фаолият кўрсатаётган радиотехника, радио алоқа ва телевидение факультетида ўнга яқин кафедралар ташкил этилган. Радиотехник тизимлар кафедрасида олиб борилаётган илмий изланишлар ҳам самарали бўлмоқда.

Орол денгизи сув ҳавзасининг ҳолатини ўрганиш борасидаги тадқиқотлар ҳам радиотехник тизимларни янги маълумотлар билан бойитди. Мутахассис олимлар ана шу жараёнда муҳим ахборотларни тўплаш ва уларни алоқа тизими ёрдамида сунъий йўлдош орқали қайта ишлашга эришдилар.

Шуниси диққатга сазоворки, бу борадаги изланиш натижалари "Радиотехник қурилмалари ва тизимлари" деб номланган илмий тўпламда ёритилди. Беш жилддан иборат бу нашрда факультетнинг бошқа кафедралари тадқиқотлари ҳам ўз ифодасини топди.

Акбар АЛИЕВ

Саноатчилар ва тадбиркорлар форуми:

МАҚСАД ВА ВАЗИФАЛАР САРИ ҲАМЖИҲАТЛИКДА

Давоми. Боши 1-бетда.

Шу нуқтаи назардан даставвал таъкидлаб ўтиш жоизки, форум ташкилотчилари ўз олдига қўйган мақсадига эришди. Улар томонидан иқтисодиётнинг барқарор ривожланиши борасида долзарб бўлиб турган масалаларни ҳал этиш йўлида илдам қадам қўйилди. Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш ўринлики, бундай даражадаги нуфузли анжуман (форум доирасида йирик ва кичик корхоналар вакиллари ҳамда маҳаллий ҳокимият органлари, солиқ, божхона, молия-кредит тузилмалари раҳбарларини очиқ мулоқотга чақиришга эришилди) авваламбор ташкилотчи ва ташаббускорларнинг бизнес тузилмалари билан ҳамкорликда ўзаро истак-хоҳишлари ва интилишлари уйғунлашган ҳолда пировардида мамлакат фаровонлигини янада оширишга йўналтирилган, барча томонларнинг масъулияти, мустақиллиги ва бирдамлигига асосланган самарали ва барқарор иқтисодиётни таъминлаш борасида ташкил этилди.

Форумнинг алоҳида эътиборга лойиқ томони яна шундаки, у мулкчилик шаклидан қатъи назар 300 дан зиёд турли корхона вакиллари ҳамда жойлардаги ижроия органлари раҳбарлари иштирокида умумий пленар йиғилиш шаклида бўлиб ўтди. Унда иқтисодий тузилмаларга тўсиқ бўлаётган энг жиддий масалалар ўртага ташланди. Уларнинг муҳокамаси эса кейинчалик ечимини топиш йўлларини излашни кўзлаган уч йўналишдаги — йирик корхоналар, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси бўйича олиб борилган секция учрашувларида бўлиб ўтди.

Умумий йиғилишда пойтахт иқтисодиётига кенг таъриф бериб ўтилди. Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Муҳаммаджон Аҳмаджонов макроиқтисодий кўрсаткичлар устида қисқача тўхталиб ўтиб, пойтахтнинг мамлакат иқтисодиётидаги етакчилик ўрнини алоҳида таъкидлаб ўтди, шунингдек, иқтисодиётнинг айрим соҳаларидаги мавжуд муаммоларга ҳам эътибор қаратди. Чунончи, шаҳар саноатининг айни даврдаги ҳолати унинг салоҳияти ва имкониятларига нисбатан таҳлил этилди. Бу борада ишлаб чиқариш қувватларидан бесамар фойдаланиш, нафақат шаҳар, балки бутун республиканинг саноат салоҳияти асосини ташкил этаётган айрим корхоналарда юзага келган ночор вазиятдан чиқишнинг аниқ механизми мавжуд эмаслиги каби муҳим масалаларга урғу берилди. Шу билан бирга пойтахт корхоналарининг ишлаб чиқариш имконияти билан солиштирган ҳолда ички бозордаги кескин вазият таҳлил этилди. Жумладан, ўтган йил якунлари бўйича турли хорижий давлатлардан 500 миллион АҚШ долларига тенг қурилиш, кимё, тўқимачилик, пойабзал саноати халқ истеъмоли моллари ва турли саноат маҳсулотлари импорт қилинган. Таҳлиллар шуни кўрсатадики, ички бозорга киритилаётган шу каби маҳсулотларнинг деярли 60-65 фоизини мавжуд қувватлардан фойдаланиб ва уларни самарали ишга солиш йўли билан маҳаллий корхоналарда ишлаб чиқариш имконияти ҳам мавжуд. Мисол тариқасида битта қурилиш ташкилоти эҳтиёжи учун ташқаридан гайка, отвёртка, шунга ўхшаш бошқа кичик механизация воситаларининг ярим миллион долларга тенг миқдорда киритилганини келтириш мумкин. Бу эса бир томондан маҳаллий товар ишлаб чиқарувчилар — асбоб-ускуна ва машинасозлик заводлари ўз маҳсулотларини сотиш бозорини топа олмаётгани, бошқа томондан айрим қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг валюта маблағларини сарфлашга масъулиятсизлик билан ёндошаётганидан далолат беради.

Хўжалик субъектлари ўртасида ўзаро самарали ҳаракат мавжуд эмаслигига айрим хорижий субъектлар биздан кўра корхоналаримиз иқтисодий имкониятлари хусусида тўлиқ ахборотга эга бўлиб ва тадбиркорона иш юритган ҳолда ўз манфаати йўлида иш кўраётгани ҳам яққол далил бўла олади. Жумладан, ички бозорни мукаммал ўргангани натижаси ўлароқ украиналик фирма вакили Тошкент шаҳрини санитар тозалаш дастурини амалга ошириш доирасидаги тендер ютуғини қўлга киритиш билан бирга, ушбу лойиҳани, яъни шаҳар коммунал хўжалиги эҳтиёжи учун контейнер мосламаларни бизнинг корхоналардан бирида тайёрлашни ҳам уддалади.

Бундай мисолларни кўп келтириш мумкин, шуни ҳисобга олган ҳолда форумда ички бозорни янада чуқур ўрганиш ҳамда барча хўжалик субъектлари — саноат ва кичик бизнес имкониятларини бирлаштирган ҳолда ички кооператив ҳамкорликни кенгайтириш зарурлиги таъкидланди.

Шунингдек, юқори малакали кадрларга эҳтиёж катта бўлиб қолаётганлигига ҳам эътибор қаратилиб, «кадрларни танлаш, тайёрлаш ва жой-жойига қўйиш» тизимини самарали йўлга қўйиш орқали кутилган натижага эришиш хусусида таклиф киритилди, бу борада эса босқичма-босқич ишлаб чиқариш ҳамда ўрта махсус, олий ўқув юртлари ва илмий мактаблар билан ўзаро манфаатли алоқа ўрнатиш лозимлиги таъкидланди.

Республика Савдо-саноат палатаси раиси Алишер Шайхов ўз чиқишида хусусий секторни жадал ривожлантириш, унинг мамлакат иқтисодиётидаги иштирокини кенгайтиришга тўсиқ бўлаётган муаммолар хусусида тўхталди.

— Кейинги йилларда ҳукуматимиз томонидан амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида хусусий бизнес фаолият кўрсатаётган макроиқтисодиёт ва тадбиркорлик муҳити анча яхшиланди, — деди А.Шайхов. — Лекин барча муаммолар ҳал этилди дейишга ҳали эрта. Мамлакатимиз раҳбари томонидан тадбиркорликнинг ривожланиши борасида ҳам устувор вазифалар белгиланди. Шу нуқтаи назардан биз биринчи галда хусусий секторнинг давлат ва жамоат тузилмалари билан шундай ўзаро муносабатда бўлишига эришишни истаймизки, унинг натижаси мавжуд муаммоларни бартараф этишга ва мамлакат иқтисодиётига тадбиркорлик тўсиқларсиз изчил кириб боришига замин ярата олсин.

Ўтган вақт давомида Савдо-саноат палатаси томонидан тадбиркорлик ҳаракатидаги муаммолар чуқур таҳлил этилди ва энг долзарблари, фақат ҳамкорликда, ижроия тузилмалари билан ҳамжиҳат бўлибгина ҳал этилажаклари белгилаб олинди. Форумда 11 та йўналишдаги шу каби муаммоларга тўхталиб ўтилиб, уларнинг ечими асосан бугунги кун талабига монанд ўзгартириш ва қўшимчалар талаб этилаётган меъёрий ҳужжатларга боғлиқ эканлиги таъкидланди. Бу асосан солиққа тортиш ва божхона бадалларини тўлаш, лицензиялаш, сертификатлаш ва стандартлаштиришни тартибга солиш, кредит олиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг моддий-хом ашё ресурсларига бўлган эҳтиёжини қондириш каби масалаларга тааллуқлидир.

Форум кун тартибида йирик ҳамда кичик корхоналарнинг инвестицион фаолиятини ривожлантириш масаласи алоҳида кўриб чиқилди. Кейинги йиллар давомида пойтахтда мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари ҳамда қурилиши тугалланмаган объектлар ўрнида 20дан зиёд тўқимачилик маҳсулотлари, қурилиш материаллари, пойабзал ишлаб чиқариш соҳаларида экспортбоп ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотларни ишлаб чиқаришга йўналтирилган замонавий технологиялар жорий этилган қўшма корхоналар фаолият юритмоқда, бундан ташқари, бир қатор халқаро андозалар даражасидаги меҳмонхона мажмуалари ҳам қад ростлаган. Лекин Тошкент шаҳар ҳокимлиги инвестиция департаменти бошлиғи Атҳам Муллажонов фикрига қараганда, инвестицион муҳит шаклланганлигига қарамасдан, жойларда амалдаги қўшма корхоналарнинг барқарор фаолият юритишига ғов бўлаётган айрим муаммолар ҳануз мавжудлигича қолмоқда. Кичик бизнеснинг ташқи иқтисодий фаолиятдаги улуши ҳам паст даражададир.

Пленар йиғилишда кўтарилган шу ва бошқа масалалар юзасидан юқорида қайд этилган учта секция доирасида кенг мулоқотлар бўлиб ўтди. Таъкидлаш лозимки, оптимал натижага эришиш мақсадида ҳар бир секция ишига назорат органлари таркибига кирувчи тижорат банклари, солиқ, божхона, адлия органлари, Давлат мулки қўмитаси, «Ўзстандарт», «Ўздавэкспертиза», монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш бўйича қўмита тузилмалари вакиллари, шунингдек, суғурта ва лизинг компаниялари, республика товар-хом ашё биржаси, айрим нодавлат, нотижорат ташкилотлар раҳбарлари таклиф этилди.

Биринчи секция ишида 44 та йирик саноат корхоналари иштирок этди. Масалаларни муҳокама этиш жараёнида пойтахт саноатининг шаҳар ва бутун республика иқтисодиёти тузилмасидаги салмоқли ўрнига алоҳида тўхталиб ўтилди. Тошкент саноатчилари маҳсулотлари бугунги кунда узоқ хорижий давлатларда ҳам яхши маълум. Бунга қуйидаги рақамлар ҳам мисол бўла олади. Жумладан, ўтган йил якунлари бўйича экспорт ҳажми 36,1 фоизга ошган бўлса, бунинг асосий қисмини саноат маҳсулотлари ташкил этади. Дарҳақиқат, эҳтиёж ҳали ҳам юқори, лекин сўзга чиққанлар шуни ҳам таъкидлаб ўтишдики, талаб паст бўлиб бориши асосан корхоналарнинг айланма маблағлари етарли даражада эмаслиги, кредит олишда эса устама фоиз ставкалари юқори бўлиб қолаётганига боғлиқдир. Форумда ўзаро тармоқ ва идоравий кооперация — ҳамкорликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш мақсадида бўшаб ётган ишлаб чиқариш майдонлари негизида технологик парклар ва саноат зоналарини ташкил этиш таклифи киритилди. Кўпчилик шунингдек, ўзининг соҳаси ёки тармоғига оид муаммолар ҳақида ҳам гап очди ва бу борада маҳаллий ҳокимият органлари томонидан тендер савдоларини ўтказишда, ички бозорни маҳаллий ишлаб чиқарувчилар ҳисобига бойитиш, сифатсиз маҳсулотларни киритаётганларга нисбатан божхона амалиётларини тартиблаштириш масалаларида ёрдам кўрсатилишига ҳам эҳтиёж борлиги сезилди.

Худди шундай масала савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш бўйича секция ишида ҳам долзарб деб топилди. Ўндан зиёд сўзга чиққан савдо соҳасида банд бўлган тадбиркорлар барчанинг қонун олдида бирлиги таъминланиши лозимлигига эътибор қаратишди. Бунинг боиси шундаки, ички бозорда сертификатланмаган маҳсулотларнинг кўпайиб бораётгани, савдо қилиш ҳуқуқига эга бўлмаган тадбиркорлар қатори ҳам кенгайиб бораётгани сир эмас. Маълумки, бу масалага мамлакатимиз раҳбари томонидан Олий Мажлиснинг икки палатали парламентида ҳам алоҳида эътибор қаратилиб, хизмат кўрсатиш соҳасини кенгайтириш билан бирга аҳолига кўрсатилаётган сервис хизматлари даражасини юксалтириш лозимлиги таъкидланди. Бир форум иштирокчилари таъбири билан айтганда, бу борада ҳаттоки пойтахтда ҳам юқори даражага эришиш учун ҳали қилинадиган ишлар кўп ва биринчи галда тадбиркорлар кўрсатаётган хизматлари сифатига нисбатан ўз қарашларини онгли равишда ўзгартиришлари лозимлиги даркордир.

Дарвоқе, айнан шу секция ишида «иккинчи» томон вакиллари тадбиркорларнинг барча саволларига минбар олдида туриб жавоб беришга жазм этдилар. Эркин равишда кредит олиш масаласи устида кўп мушоҳада юритиш мумкин, аммо «Асака» банки раҳбари биргина молия муассасаси мисолида бу масалага ечим топишга ҳаракат қилди. Унинг берган тавсия ва таклифлари эса кўпчиликка маъқул тушди шекилли, шу ернинг ўзида айрим тадбиркорлар «Асака» банки орқали кредит олиш юзасидан ташкилий масалаларни ҳал этишга ҳам эришди.

Кўпчилик фикрига қараганда, энг қизғин мулоқот иккинчи секцияда, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлар масалаларини муҳокама этиш чоғида кузатилди. Дарҳақиқат, иқтисодиётнинг устувор йўналишларидан бири бўлган тадбиркорликда учраётган муаммолар нечоғлик фаол мушоҳада этилаётганини кўриб фақат қувониш мумкин эди. Лекин фаоллик фақат бир томонлама — тадбиркорлар томонидан бўлгани кишини бироз ўйлантиради. Ижроия органлари вакиллари, улар томонига тез-тез «тошлар отилган» бўлса ҳам, негадир жим ўтиришни хуш кўрди. Шунга қарамасдан, шароит барчани эркин, қўрқмасдан ўзининг муаммоларини очиқ-ойдин гапиришга ундарди. Фақат икки қўшма корхона вакилларининг жойидан туриб луқма ташлагани кўпчилик учун кутилмаган иш бўлди. Зеро, улар бундай тадбирлар муҳимлигини инкор этмасаларда, аммо кўтарилаётган масалалар фақат юқори — республика даражасида ҳал этилиши мумкинлигини қайта-қайта такрорлашарди.

Бунинг нечоғлик субъектив ёки холисона нуқтаи назар эканлиги юзасидан форум якунлари бўйича хулоса чиқариш имкони бўлди. Ҳар бир секция билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифларга асосланган ҳолда ўз якунларини чиқарди. Кейинчалик улар умумлаштирилиб, форумнинг охирида барча иштирокчилар номидан ўқиб билдирилган меморандумда ўз аксини топди. Таъкидлаб ўтиш керакки, бу ҳужжатда барча кўтарилган муаммолар қаторида уларни ҳал этиш йўллари ҳам белгиланган. Шунингдек, бундай кенг мулоқот тарзида ўтадиган учрашувларнинг анъанавий ҳаракатга айланиши хусусида ҳам фикр билдирилган. Бундан ташқари, ҳамжиҳатликда иқтисодиётни барқарорлаштириш ва уни янада ривожлантиришга эришишни кўзлаётган пировардi мақсад йўлида саноатчилар ва тадбиркорлар форумларини барча туманлар, вилоят марказларида кенг маҳаллий ҳокимият органларини жалб этган ҳолда ташкил этиш тавсия қилинди.

Форум иштирокчилари таъкидлаб ўтганидек, пойтахт ҳокимлиги ташаббусининг кенг қулоч ёйиши барча даражадаги товар ишлаб чиқарувчиларни, шунингдек, тадбиркорлик субъектларининг манфаатларини қўллаб-қувватлаш таъсирчан тизимини шакллантиришга яхши замин яратади. Кўтарилган масалаларнинг республика даражасида ҳал этилишига келсак, бу борада форумда сўзга чиққан ЎзЛиДеП сиёсий Кенгашининг ижроия қўмитаси раиси Муҳаммад Тешабоев шу каби долзарб масалалар Олий Мажлиснинг ишчи гуруҳлари ва қўмиталари доирасида албатта муҳокама этилишини ишонтириб айтди. Демак, мақсадга эришилди, эндиги гал белгиланган вазифаларни амалга оширишдадир.

СЎЗ — ФОРУМ ТАШКИЛОТЧИЛАРИ ВА ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Алишер ШАЙХОВ,
Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси раиси:

— Бундай учрашувлар албатта зарур ва уларнинг доираси қанчалик кенг бўлса, бизнинг салмоқли натижага эришиш борасидаги интилишларимиз ҳам шунчалик сезиларли ва аҳамиятли бўлиб бораверади. Муаммолар мавжуд, бироқ уларни тез ҳал этиш мумкин эмас. Кўпгина масалалар узоқ муддат ичида ечимини топиши мумкин. Муҳими, ислоҳотларни давом эттириш, шу жумладан қонун ижодкорлигини эркинлаштириш, бугунги кун талабларига мос равишда қонунчилик ва меъёрий ҳужжатларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш лозимлиги барча доираларда қўллаб-қувватланмоқда.

Бугунги кунда меҳнат билан банд бўлган аҳолининг 60 фоизи хусусий секторда фаолият кўрсатаётгани ушбу йўналишда барча тўсиқлар енгиб ўтилиб, тадбиркорликка янада кенг йўл берилиши зарурлигидан далолатдир. Бизнинг олдимизда турган халқ фаровонлигини янада ошириш вазифаси барчанинг масъулиятидадир. Шу билан бирга истардимки, ҳамма ҳам биз бир-биримизсиз алоҳида-алоҳида бўлолмаслигимизни ниҳоят англаб етса. Савдо-саноат палатаси қошида давлат, хусусий, жамоат тузилмалари вакиллари таркибида иқтисодиёт тармоқларида мавжуд муаммоларни чуқур таҳлил этиш билан банд бўлаётган комиссия фаолият юритмоқда. Бу эса биз янада яқинлашиб, умумий масалаларимизни биргаликда ҳал этишимиз лозимлигидан бир мисолдир.

Мукаррама АЗИМОВА,
«Файз» холдинг компанияси бошқаруви раиси:

— Йирик корхоналарнинг кўп муаммолари бугунги кунда давлат даражасида ҳал этилмоқда. Бунга яна бир бор Ўзбекистон Президентининг «Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этиш бўйича мақсад ва вазифаларни амалга ошириш дастури тўғрисида»ги Қарори далолатдир. Ушбу ҳужжатда яқин келажак ва истиқболда ҳар бир соҳанинг устувор вазифаларини амалга ошириш бўйича амалий чора-тадбирлар акс эттирилган.

Саноат мамлакат иқтисодиётида етакчи ўринни эгаллаб қолмоқда, унинг ички ялпи ҳудудий маҳсулотдаги улуши ҳам юқоридир. Лекин бунга қандай эришилаётгани фақат саноатчиларнинг ўзига яхши маълумдир. Биз ҳам кичик корхоналар билан ҳамкорлик тузишга қизиқамиз, аммо ҳозирча бунинг фойдаси биз учун унча сезилмайди. Агарда кичик тадбиркорлик субъектлари учун ҳам қўшимча қиймат солиғи киритилса, ўшандагина шерикчилик учун аниқ имкониятлар очилади. Ўзга иложи йўқ. Шуни ҳам унутмаслик лозимки, биз юқори технологияларда ишлаймиз, экспортбоп маҳсулотларни ишлаб чиқарамиз ва ўз нуфузимизни йўқотмасликка ҳаракат қиламиз. Яна шуни қўшимча қилиб айтмоқчи эдимки, ўзим аъзоси бўлган савдо-саноат палатаси барча иқтисодий тузилмалар ҳамда ҳокимият ўртасида юзага келаётган муаммоларни ҳал этиш масаласида ҳақиқий воситачи бўла олиши лозим. Шу билан бирга муаммолар тез ҳал этилмайди, бу машаққатли йўлдир. Уларнинг самараси эса барчамизга боғлиқ.

Пётр РОМАНОВ,
«Ром-сервис» масъулияти чекланган жамияти бош директори:

— Форум ҳар бир иштирокчига ўз муаммолари тўғрисида очиқ ва ошкора айтишга имконият берди. Унинг моҳияти шундаки, анжуманда солиқ ва божхона, яъни аксарият ҳолларда муаммолар тўқнашуви юзага келадиган тузилмалар вакиллари иштирок этди.

Ўйлайманки, солиқ қонунчилигида ягона солиқ тўланишида савдо соҳаси вакилларидан фарқли ўлароқ ишлаб чиқарувчиларга имтиёзлар берилиши лозим. Айниқса бу масала бизнесга эндигина қадам қўяётган субъектларга кўп қийинчилар келтиради.

«Ром-сервис» жамияти 100 фоиз маҳаллий хом ашёдан фойдаланган ҳолда қурилиш материалларини ишлаб чиқариш билан машғул ва ички бозорда 1998 йилдан бери фаолият юритаётган бўлса, фақат энди ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун ўз майдонига эга бўлди. Шу кунга қадар биз ижара асосида иш юритар эдик.

Менинг бир таклифим бор эди. Бугунги кунда ҳар бир иш фаолиятида психологлар иштироки катта самара беради. Албатта, бу қўшимча харажат билан боғлиқдир, лекин тез орада улар бир неча маротаба қопланиши шубҳасиз.

Александр МЕЛКУМОВ,
«Совпластитал» қўшма корхонаси бош директори:

— Биз хорижий ҳамкорлар билан биргаликда фаолият юритаётган республикадаги биринчи ишлаб чиқариш корхонаси ҳисобланамиз. 1987 йилдан буён бизнеснинг сир-асрорларини ипидан игнасигача ўрганишга, амалиётга татбиқ этишга эришиш билан бирга бу борада қийинчиликларни ҳам бошдан кечирдик. Натижада — айланма маблағларимизни деярли йўқотдик... Кредит олишга чўчиймиз, нега деганда асосий қарздан ташқари яна шунча устама фоиз маблағлари тўлаш осон эмас.

Кооперация масаласига келсак, авваламбор мавжуд имкониятларни ҳисобга олган ҳолда нима ишлаб чиқаришимизни белгилаб олишимиз лозим, яъни биз авваламбор бутловчи қисмлар улгуржи бозорини ташкил этишимиз зарур. Фақат шундагина ички бозоримизни импорт номи бору, лекин сифати шубҳага солаётган маҳсулотлар эвазига эмас, балки фақат ўзимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар билан бойитишга эришамиз.

Рауф ШАРИПОВ,
«Норуда» акциядорлик жамияти раиси:

— Бундай юқори даражада ўз муаммоларим билан кўпчилик қаторида ўртоқлаша олганимдан хурсандман...

Ҳар бир йирик корхона учун металл парчаларини топшириш бўйича режа белгиланган. Бу керакли тадбир, лекин айрим пайтларда режа бажариш қабилида юзага келаётган ачинарли ҳолларни ҳам кузатиш мумкин. Металл парчалари ҳисобига гўё кераксиз ёки замонавий технологияларга монанд бўлмаган ноёб дастгоҳлар ҳам топширилаётир. Айни пайтда темир-бетон маҳсулотлари корхоналари шундай ҳолатга тушиб қолган. Уларнинг маҳсулотларига ҳозирда эҳтиёж йўқ, аммо бу дегани бус-бутун дастгоҳларни металл парчаларига айлантириш лозиммикан? Иккиламчи бозор ўз номига жавоб бериши керак.

Беҳзод АҲАДОВ,
«Асака» банки Тошкент шаҳар бўлими бошқарувчиси ўринбосари:

— Форумда мен учун ўз ҳамкасбларим — банкирларга нисбатан билдирилган эътирозлар бўйича савол-жавоб қилиш осон кечмади. Қисман тадбиркорлар фикрига қўшилсамда, аммо уларнинг ҳам баъзи хатти-ҳаракатларида хатолар борлигини айтишим лозим. Биз, тижорат банклари, Марказий банк томонидан белгиланган қоидалар асосида тегишли меъёрларга риоя этамиз. Қисқа муддатли кредитлар олиш борасида, балки, муаммолар унча кўп бўлмаса-да, ҳақиқатда икки-уч йиллик кредитларни расмийлаштиришда тадбиркорлар айрим тушунмовчиликларга дучор бўлмоқда. Бу борада «Асака» банкида деярли ҳеч қандай «тўсиқ» дея аталмиш муаммолар йўқ. Муҳими, тадбиркорларнинг олдинги олган кредитлари бўйича қарзлари бўлмаслиги лозим, агарда бўлса ҳам, бу ҳақда вақтида банкка ахборот беришлари керак. Шундагина, муддатни узайтириш билан бирга, қўшимча кредит олиш имконияти яратилади. Форум моҳиятига қайтсак, у ўзаро юзма-юз суҳбатда бўлиб барча масалаларни жойида ҳал этиш мумкинлигини кўрсатди. Ўйлайманки, бунинг самараси ҳамма учун ҳам бирдек бўлади.

Кўриб турганимиздек, фикрлар хилма-хил: улар қанчалик ҳаётда ўз тасдиғини топади ёки йўқ, буни вақт кўрсатади. Биз учун муҳими — кўпчилик форум анъанавий бўлиб қолишига тилак билдирди.

Форум материалларини Ильмира ЗАЙНУТДИНОВА тайёрлади.

Ҳакимжон Солиҳов олган суратлар.

Шарқ дурдоналари

Ўз-ўз ўрганиб доно бўлур...

Ҳинд рожаси ақл дарёсидан дур ҳозирлаб, баён ипига терди-ю, деди: «Сўз ўқи баён камонидан ҳали отилмаган экан у менинг қўл остимдадир. Оғиз камонидан отилиб чиқса, унга энди эгалик қилолмайман!» Байт:

Айтилмаган сўзни
айта оларсан,
Айтилганни қачон
тута оларсан?!

У давом этиб деди: «Ҳар сўз ўқи камондан учса ва ҳар калима оғиз зиндонидан кўчса уни қайтариб оламан дейиш хом хаёлликдир!» Байт:

Шошилмокдан
тийгин доимо ўзни,
Истаганда айтсанг
бўлади сўзни!

Чин фағфури сўз бўстонидан гулдаста ҳозирлаб, туҳфа қилган ҳолда деди: «Сўз қуши оғиз қафасида экан, унинг ихтиёри менинг измимдадир. Бордию, у тил ошёнасидан парвоз қилса ҳеч қачон уни тутиб бўлмайди». Байт:

Қуш қафасдан учиб
кетганда ҳар дам,
Тутаман деб уни
тортмагин алам!

Сўз келини сўзлашув пардасидан ташқарига чиқмаган экан, тил машшотасининг ихтиёридадир. Машшота уни хоҳласа баён боғига олиб киради, хоҳласа парда орқасида пинҳон тута олади. Байт:

Сўз келини жилва
қилмаган замон,
Соҳибнинг қўли
остида пинҳон.
Хоҳлаганда уни
баён қилади,
Хоҳлаганда яна
ниҳон қилади!

- Вафоли одамнинг дўстлиги ҳам самимий бўлади.
- Ёшликда шундай иш қилки, қариганингда фойда берсин ва унинг беҳуда ўтганидан афсус ема!
- Ёшлик мастлиги шароб мастлигидан ортиқ.
- Йигит йигитдан йиқилади, аммо таслим бўлмайди.
- Бир сандиқ олтиндан бир зарра ақл яхши.
- Тинимсиз зиёратдан малоллик туғилади.
- Йўлга чиқишдан аввал йўлдош қидир.
- Ҳар қуш ўз овозидан шодланади.
- Байт:

Яхшилар айбидан
кўз юмгин ҳар он,
Ҳасад кўзи билан
боқмагил зиён.
Ўз айбинг кўрмоққа
юз марта кўз оч,
Ўзгага бир бор
ҳам кўз очишдан қоч!

- ҲИКМАТ. Дўст уч гуруҳдир: дўст, дўстингни дўсти, душманингни душмани. Душман ҳам уч тоифадир: душман, дўстингни душмани, душманингни дўсти. Байт:

Душманингга душман
бўлади дўстинг,
Душманингга ул
ҳам бўлади ағёр.
Душманингга дўстлик
айласа дўстинг.
Душмандир у̌ аканг
бўлса ҳам зинҳор!

Йиллар садоси

«ОҚШОМ»НИНГ ЎТГАН КУНЛАРИ

ЎН БИРИНЧИ ҲИКОЯ

Бош муҳаррир хонасида камдан-кам тўпланардик. Режалаштириш ва газетани чиқариш билан боғлиқ бўлган кундалик масалалар асосан бош муҳаррир ўринбосари бошчилигида ҳал этиларди. Саъдулла ака ижодкор бўлгани учун кўпроқ ижод билан машғул бўлар, гоҳ Ёзувчилар уюшмасининг топшириғи билан бирор асар таржимаси, ғоҳо ўзи ёзаётган қисса, романи устида тинимсиз ишларди. Қачонки у кўнгиллаб қўйган ишини поёнига етказгач, таҳририятда бошқача шароит ҳукм сурар, эрталабдан югур-югур бошланарди. Шунда биз «Саъдулла ака романнинг бир бобини ёзиб бўлибди-да», деб кулиб қўярдик. Шундай кезларда у бизни хонасига таклиф қилар, бирин-кетин топшириқларни қалаштириб ташларди. Агар бу топшириқлар ҳисобга олинса романнинг иккинчи боби тугаллангунга қадар ҳам ҳар биримиз учун етиб-ортиб қоларлик даражада эди.

Кейин режалаштириш бошланарди. Бир чеккадан газетанинг навбатдаги сонига белгиланган мақолаларнинг номи ва муаллифи билан бош муҳаррирни бирма-бир таништирардик.

— Бўлмайди, — дерди Саъдулла ака кескин. Кейин масъул котибга юзланарди. — Ёзинг, шаҳар хўжалиги бўлими эртага транспорт муаммолари ҳақида етти қоғоз танқидий мақола тайёрлайди. Материал эрталаб соат тўққизда столимнинг устида турсин.

Барча бўлимлар билан шу тахлит жавоб муомала бўлгач навбат Абдулла Пўлатовга келарди.

— Сиз нима берасиз?

Абдулла ака режасини ҳали баён этиб улгурмай Саъдулла ака:

— Йиғиштиринг дийдиёингизни... Ёзинг Абдуллажонга. Етти қатор- етти қатордан бугун сўзи билан ўнта ахборот берадилар бу киши...

— Уялмайсизларми, — дерди Саъдулла ака Тўлқин Расулевга қараб, — ораларингизда Тўлқинбойдек сермаҳсул ходим ўтирибди. Ундан ибрат олсаларингиз бўлмайдими? Сиз нима берасиз Тўлқинбой?

— Ойшахон Тўраеванинг ахлоқ-одоб мавзусидаги мақоласи бор эди...

— Бундан бошқа муаллифингиз борми ўзи? Куни кеча уни бир саҳифага яқин мақоласини бердингизку, — деди кейин ўтирганларга қарата. — Бу Тўлқинбойнинг ҳам одатлари қизиқ экан. Бироз мақтаб қўйсангиз уни қобиғига ўралиб юраверарканлар. Эртагача пединститут (ҳозирги Педагогика университети) ҳаётидан ўн қоғозлик мақола тайёрланг. Соат тўққизгача столимда бўлсин.

Айтилган мақолаларни ким қанақа тайёрлайди? Заруриятюзасидан лозим бўлган одамлар билан қачон, қаерда учрашилади. Бу билан бош муҳаррирнинг иши йўқ эди. Баъзан шунақа дўппи тор келган кезларда бош муҳарриримизнинг бу одатидан ранжиган вақтларимиз ҳам бўлган. Кейин билсак биз ноҳақ эканмиз. Саъдулла ака шу билан бизнинг қаламимизни чархлар, тезкорликка чорлар, қийин вазиятдан осонгина чиқиб кетиш йўлларини ўргатаркан. Таҳририятда кечган сўнгги йилларимиз буни қайта-қайта исботлади.

Элшунос олим Билол Аминов эсдаликларидан:

— Газетанинг биринчи муҳаррири Саъдулла Кароматов менинг мактабдаги устозим эди. Эҳтимол, бадиий ижодга эрта ҳавас қўйишимнинг боиси ҳам балки, у кишининг таъсиридандир. Ўшанда устоз бизга адабиётдан сабоқ берарди. Чуқур билимга эга бўлгани учун машғулотларни шу қадар қизиқарли олиб борардики, биз ўқувчилар беихтиёр у кишининг сўзларини берилиб тинглардик. Йиллар ўтиб Саъдулла ака касбини ўзгартирди. Журналистика соҳасига ўтиб кетди. Олдин «Ўзбекистон маданияти» (ҳозирги «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетаси), кейинроқ бориб эса «Совет Ўзбекистони» (ҳозирги «Ўзбекистон овози») газеталарида бўлим бошлиғи, сўнг масъул котиб лавозимларида ишлади. Йиллар ўтиб «Оқшом» газеталарига бош муҳаррирлик қилди. Менинг журналистик фаолиятим ҳам ана шу йиллардан бошланди. Шундан бери «Оқшом» менинг севимли газетам.

Ҳар кеча ишдан уйга қайтар эканман газета дўконлари олдида гавжум турган одамларни кўриб бугун «Оқшом»да қизиқ мақолалар босилган бўлса керак, деган уй-хаёлга бораман. Гарчи ўзим «Тошкент оқшоми»га обуна бўлган бўлсамда, то уйга келгунча сабрим чидамай «Тандирдан чиққан нондек» янги «Оқшом»ни сотиб оламан. Орадан қанча йиллар ўтдики, шу одатни канда қилмайман...

Газета ташкил топгандан бери ҳамшаҳарларимизга, бутун республикага маърифат нурларини беминнат етказишда хизмат қилиб келмоқда. Бугун дадил айтиш мумкинки, «Оқшом» газеталари пойтахт аҳолисининг чинакам дорилфунунига айланди. Газета бутун иш фаолиятида жуда кўплаб савоб ишларга қўл урди. Қобусномадек саҳифалар қатламларини варақлар эканман, тарихий йилнома сифатида ўтган йилларнинг воқеалари кўз ўнгимга келади. Газета ташкил топгандан эътиборан беминнат хизмат қилиб келган жамоатчи олим-мухбирлар ҳамда "Оқшом"да фаолият кўрсатган жонкуяр журналистларнинг бир қатор мақолаларини эслайман. Хусусан, улардан «Оз-оз ўрганиб доно бўлур» рукнининг отахони Шорасул Зуннун, файласуф олим Карим Маҳмудов, шифокор Зикрилла Эгамбердиев, фольклоршунос олим Малик Муродов, публицист Тўлқин Расулев (уларнинг охиратлари обод бўлсин) табиатшунос Маннон Туйчиев, ёзувчи Ўткир Ҳошимов ва бошқа юзлаб қаламкашларнинг «Оқшом»нинг шон-шуҳрат топишида хизматлари бекиёс десам янглишмаган бўламан. Мен улардан жуда кўп ва хўб сабоқлар олдим. Газетанинг биринчи муҳаррири Саъдулла Кароматов ва муҳаррирлар Шароф Убайдуллаев, Тўлқин Қозоқбоев, Эркин Эрназаров, Акмал Акромовлардек жонкуяр, қаламипешланган тажрибали муҳаррирлардан руҳландим.

«Оқшом» газеталари менинг ҳаёт фаолиятимда, эзгу ишларимни амалга оширишда, муаммоли мақолаларни яратишимда катта мадад берди. Кўпдан ўйлатиб юрган илмий муаммолар, жумладан, «Тўйларимиз ҳақида ўйларимиз», «Кулги маркази очилиши зарур», «Бебаҳо бойлик», «Инсоний урф-одат ва маросимлар», «Инсон қадри ва хотираси», «От етаклаган Отабек тимсоли», «Чойхона — одобхона», «Пойтахтнинг ўн икки дарвозаси» рукнидаги кўплаб мақолаларни яратдим. Буларни тўплаб, рисола ҳолига келтирдим. Қарангки, яхши меҳнат самараси бўлиб шу мақолалар асосида беш-олтита китобим босмадан чиқди.

* * *

Ўша йилларда «Оқшом» газеталарида бир қатор шов-шувли, яъни газетхонларни фикр ва мулоҳазага чорловчи мақолалар эълон қилинди. Улар ҳақида гап борганда хусусан, «Гашт қилинг доно билан», «Истиқбол орзулари», «Уй-жой фондини авайлаб-асрайлик», «Ташаббуснинг қаноти бор», «Дўстликнинг қайноқ меҳри», «Тотув уйдан бахт аримас», «Шеърият қуёши», «Метро қасрлари жилоси», «Одамий эрсанг» каби мақолаларни келтириш мумкин.

«Оқшом» газеталари саҳифаларини варақлар экансиз, бундай долзарб мақолаларга кўплаб кўзингиз тушади. Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, газета журналистлари йиллар давомида Тошкент ва тошкентликларнинг кўп қиррали турмуши ҳақида, ютуқ ва нуқсонлари тўғрисида, муваффақият ва муаммолари хусусида, қувонч ва ташвишлари ҳақида, хуллас шаҳар аҳолисини ҳаяжонга солаётган барча масалалар тўғрисида ўз ўқувчиларига батафсил ҳикоя қилиб келмоқда. Муштарийларнинг фикр ва мулоҳазаларига кўра, «Оқшом» йил сайин қизиқарли бўлиб бормоқда, турмушимизнинг долзарб масалалари ҳақида тез-тез чиқишлар қиляпти, ижтимоий-сиёсий ҳаётимизда, иқтисодиётда, ижтимоий соҳада рўй бераётган мураккаб жараёнларни тўғри ва ҳалол ёритишга интилмоқда. Журналистларнинг муштарийлар, шаҳар аҳолисининг фикр-мулоҳазалари изҳор этилган мактублардан кенг тарзда фойдаланишга интилиши таҳририят фаолиятининг ўзига хос ижодий хислатларидан биридир. Бинобарин, ана шундай мактублар ва оғзаки равишда қилинган мурожаатномалар Тошкентнинг кўп қиррали ҳаётининг муҳим муаммолари бўйича жамоатчилик фикрини шакллантиришда муҳим аҳамият касб этади...

Юқорида биз тилга олиб ўтган мақолаларнинг замирида «Оқшом» газеталари таҳририяти барча ходимларининг осон бўлмаган ва сермашаққат ишлари ётади...

Бизнинг ҳам ягона ниятимиз севимли газетамизнинг овози мудом барқарор бўлсин, тилларда ҳамиша жаранглаб турсин.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ

Биласизми?

АВТОМОБИЛЬ ВА ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ

Автомобилларнинг сони тез суръатлар билан кўпайиб бормоқда. Лекин автомобилларнинг атроф-муҳит ва инсон саломатлигига катта салбий таъсири борлигини эътибордан четда қолдириб бўлмайди. Масалан, бир автомобиль двигатели ўз цилиндрлари орқали 60 секунд ичида тахминан 5000 литр ёнилғи аралашмасини ўтказади. Шу вақт ичида 100 та одам нафас олиши учун керак бўлган ҳаво сарфланиши мумкин. 1 та автомобиль бир йилда ташқи муҳитга 800 кг CO ва 40 кг NO газ ҳамда бир қанча бошқа заҳарли газлар чиқаради. Шунинг учун ҳозирги шароитда кўплаб автотранспорт воситаларидан фойдаланиладиган катта шаҳар ва шаҳарчаларда таркибида заҳарли моддалар бўлган ишлатилган газларнинг йиғилиб қолишига йўл қўйиш ярамайди. Шу билан бирга автомобиль двигателларининг ишлаши натижасида ҳосил бўладиган шовқин ҳам одамларнинг саломатлигига салбий таъсир кўрсатади.

Автомобилнинг мавжудотга кўрсатадиган заҳарли таъсирнинг ҳаммасини йўқ қилиш қийин, албатта. Лекин бу таъсирни маълум даражада камайтиришни аниқ танлаш ва ёнилғи ускунасини ростлаш, вақти-вақти билан мойлаш тармоғини ювиш учун мўлжалланган ёғ билан тозалаш ҳамда двигателни суюқлашган аралашмада ишлатиш йўллари билан ундан чиқаётган заҳарли газлар миқдорини камайтириш мумкин. Ишлатиб бўлинган газлар таркибидаги заҳарли моддаларни камайтириш учун уларни ташқи муҳитга чиқиши олдидан тозалаш ва сарфлаш лозим. Бу борада аралашмани двигателнинг чиқариш тармоғида ёндириб тугаллаш усуллари қўлланиб, товуш пасайтиргичлар ўрнида махсус софлагичлар ўрнатилмоқда.

Айтганча бу мисоллар бизда ҳам ўз ечимини топса, биз ҳам атроф-муҳитимизни имконият борича муҳофаза қилиб, нафас олаётган ҳавомизнинг мусаффо бўлишига эришдик. Бинобарин республика шаҳарларида, айниқса, Тошкент шаҳрида шахсий гаражларни қаерга қандай қуриш кераклиги табиий муҳитни асрашга алоқадор эканлигини асло эсдан чиқармасдан, зарур чора-тадбирларни кўриб бориш керак бўлади. Авваламбор ташқи муҳитни автомобилларни салбий таъсиридан муҳофаза қилиш ишларини атрофлича ўйлаб, умумий мувофиқлашган режали тизим асосида бошқариб бориш — истиқлолга юз тутган мамлакатимиз учун долзарб масалалардан биридир.

Маълумки, шаҳарда ҳосил бўладиган шовқиннинг асосий сабабчиси автомобиль транспортидир. Шовқин двигателнинг ишлаши, ишлатилган газларнинг ташқи муҳитга чиқарилиши, автомобиль ҳаракати натижасида ҳосил бўлади. Маълумки, автомобиль транспорт воситаларини ишлаб чиқарувчи уни ишлатувчи ва тикловчи катта-кичик корхоналар ишлаш жараёнида ташқи муҳитни ўз чиқиндилари билан аста-секин ифлослантиради. Бу чиқиндилар, яъни нефт маҳсулотлари, кислота ва ишқорлар корхоналарда ишлатилган сув таркибида оқар сув тушиб сув ҳавзаларини заҳарлайди. Ифлосланган сув табиатга тузатиб бўлмас даражада зарар етказиши мумкин. Бунинг олдини олиш учун катта ишлар қилинмоқда, яъни ифлосланган сувларни сув ҳавзаларига чиқаришдан олдин уларни тозалаш ва сўнгра қайта ишлаш масалалари ҳал этилмоқда.

Саиджон РАСУЛОВ,
Тошкент Молия институти талабаси

Музейларда

ҲАЖВИЙ РАСМЛАРДАН БАҲРА ОЛИНГ

Ўзбек халқи азалдан ҳазил-мутойибага, ўйин-кулгуга шинаванда. Тўртта улфат тўпланишдими, аскиябозлик бошланиб кетади. Суҳбатни ҳар йўсинга буриб, бир сўздан минг фикрни чарх урдириб кулгуга баҳона топиш мумкин. Айтишларича, чин дилдан мириқиб кулганнинг умри узаяр эмиш.

Ўзбекистон Бадиий академиясининг марказий кўргазмалар залида очилган "Аския-2005" деб номланган ҳажвий расмлар кўргазмасида бўлганимизда хаёлимиздан юқоридаги фикрлар ўтди.

Ушбу кўргазмада Радик Азизов, Маҳмуджон Эшонкулов, Осимхон Восихонов, Ҳусан Содиқов, Навоий Усмонов каби 10 нафар карикатурачи рассомларнинг асарлари намойиш этилмоқда.

Мазкур ҳажвий расмларда рассомларимиз ҳаёт тарзимиздаги, турмушимиздаги баъзи бир камчиликларни, нуқсонларни кулгу остига олиб чизгиларида акс эттиришган.

— Бу ҳажвий расмлар — дейди кўргазма иштирокчиси Ҳусан Содиқов, — мавзуларнинг ўткирлиги, кўламининг кенглиги билан томошабинни бир томондан чуқур ўйлашга, фикр юритишга ундаса, бошқа бир томондан мириқиб кулишга чорлайди.

Дарҳақиқат, кулгу мутойиба азал-азалдан инсонларнинг кўнглини хуш қилиб, қалбларидаги турли хил ғуборларни тарқатиб кайфиятини кўтариб келган. Аммо жамиятимизда учраб турадиган баъзи бир иллатлар қизиқчиларимиз томонидан сўз билан ифодаланса, рассомларимиз ўзларининг оддийгина қаламлари билан уларни сермаъно кулгили ҳамда жонли қилиб расмларда тасвирлашади.

"Аския-2005" деб номланган кўргазмада ҳам ана шундай баъзи оғриқли нуқталаримиз кулгу остига олиниб моҳирлик билан ифодаланган. Умид қиламизки, мазкур кўргазма ўқувчилар эътиборини тортиб уларда чуқур қизиқиш уйғотади. "Аския-2005" кўргазмаси 12 апрелгача давом этади.

(Ўз мухбиримиз)

СУРАТДА: "Аския-2005" кўргазмасидан лавҳа.
Ҳакимжон Солиҳов олган сурат.

Кўргазмалар

ЮРТИМИЗ ТАРИХИГА ОИД ДУРДОНАЛАР

Ўзбекистон Амалий санъат музейида Сергей Прокудин-Горскийнинг Марказий Осиё фотосуратлари бўйича кўчма кўргазмаси очилди.

Кўргазмадан 1911-1917 йилларда Сергей Прокудин-Горский томонидан энг сўнгги технология бўйича рангли тарзда олинган Ўзбекистоннинг меъморчилик, амалий санъат, либослари, турмуши ва урф-одатларига оид 38 та ноёб фотосурат ўрин олган. Улар ўша вақтдаги Ўзбекистоннинг турли шаҳарлари ҳаёти ҳақида тўлиқ таассурот уйғотади. Айниқса Бухородаги арк, Бухоро амири Саид Олимхон, хўл мева сотувчи қиёфаси ва бошқа фотосуратлар диққатга сазовордир.

Қувонарли томони шундаки, «Чегара билмас таъмирловчилар» (RSF) халқаро ташкилотининг ЮНЕСКОнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси билан ҳамкорликдаги сайъ-ҳаракатлари натижаси ўлароқ ҳамда Кристенсен жамғармаси кўмагида мамлакатимиз тарихидан ҳикоя қилувчи ноёб суратлар ниҳоят санъатсевар мухлисларимизга намойиш этилмоқда. Фотосуратлар Тошкент, Самарқанд ва Бухоро шаҳарларидаги кўргазмаларда кўрсатилиши орқали юртимизнинг маданий мероси бўйича кенгроқ дунёқараш очиб бериш мақсад қилиб қўйилган.

Бу кўчма кўргазма томошабинларда жуда катта қизиқиш уйғотмоқда ва ўқувчилар, экскурсоводлар ҳамда санъатшунослар учун ниҳоятда фойдалидир.

Раҳматхон АКМАЛОВ.

СУРАТДА: кўргазмадан ўрин олган сурат.
Муаллиф олган сурат.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМИЯТИ ЎРТА МАХСУС, КАСБ-ҲУНАР ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳар Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими бошқармаси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 4 октябрдаги 400-сонли "Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари учун педагог кадрларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига биноан Тошкент Банк ҳисоб-кредит коллежи, Тошкент Педагогика КҲК, М.Улуғбек Саноат КҲК, Дўмбиробод Маиший хизмат кўрсатиш КҲК, Тошкент Геодезия ва картография КҲК, Тошкент Саноат КҲК, М.Улуғбек Транспорт КҲК, Юнусобод радиотехника КҲК, Юнусобод Саноат КҲК, Ҳамза Маиший хизмат кўрсатиш КҲК, Тошкент Енгил саноат КҲК, Тошкент Меҳмонхона хўжалиги КҲК, Сергели Саноат КҲК, Қўйлиқ маиший хизмат кўрсатиш КҲК, ТТЕСИ қошидаги академик лицейи, ТАЙИ қошидаги А.Икромов академик лицейларига директорлик лавозимига танлов эълон қилади.

Танловда илмий даража (илмий унвон)ли ёки педагогик (касбий таълим) ёки таълим муассасасининг йўналиши бўйича олий маълумотли мутахассислар иштирок этишлари мумкин. Танловда иштирок этишни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатлар тақдим этадилар:

1. Бошқарма бошлиғи номига ариза
2. Тавсиянома
3. Сўровнома
4. Таржимаи ҳол
5. Маълумоти ҳақида ҳужжатларнинг асл нусхаси
6. Илмий даража ва илмий унвонлари ҳақидаги ҳужжатларнинг нусхалари (мавжуд бўлса)
7. Илмий-услубий ишлар ва ихтиролар рўйхати (мавжуд бўлса)
8. 4х6 ўлчамли 6 дона фотосурат
9. Номзоднинг таълим муассасасига бўлажак раҳбарлик фаолияти бўйича ихтиёрий шаклда ёзилган режаси (концепция). Ҳужжатлар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.
10. ИИББ ёки ИИВ дан маълумотнома

Манзил: Тошкент шаҳри, М.Улуғбек тумани, Пушкин кўчаси, 7-уй.

Мурожаат учун телефонлар: 136-05-01, 133-80-34

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

газеталари таҳририяти реклама агентларини ишга қабул қилади.

Маълумотлар учун телефон: 133-28-95

ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

2005 йил 1 апрелдан электр энергияси учун янги тариф ўрнатилди, аҳоли томонидан маиший эҳтиёжлар учун сарф қилинган ҳар бир кВт/соат электр энергияси нархи 30 сўм 35 тийин, ошхонаси электр плиталари билан жиҳозланган уйлар учун эса 15 сўм 18 тийин белгиланди.

ОАЖ Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси

Спорт

БРОНЗА НИШОНЛАРИ СОҲИБИ

Волейбол бўйича эркаклар ўртасида Ўзбекистон чемпионати ўз поёнига етмоқда. Ҳали барча ўйинлар ўтказилмаган бўлса-да, турнир ғолиб ва совриндорларининг номлари маълум бўлди.

Кейинги йилларда (фақат ўтган чемпионатни истисно қилганда) куч ва маҳорат бобида мамлакатимизда Самарқанднинг "ЎзСамТелеком" жамоасига тенг келадиган волейбол командаси топилмаяпти. Мазкур чемпионатда ҳам охирги ўйинда ўзларининг қўқонлик рақиблари устидан 3:0 ҳисобида устун келган самарқандлик спортчилар 54 очко жамғаришди ва иккинчи ўринда бораётган жамоадан нақ 9 очко ўтиб кетган ҳолда яна бир бор чемпионлик нашидасини суришди.

Чемпионликка даъвогарлик қилган яна бир жамоа — Олмалиқ тоғ-металлургия комбинати командасининг волейболчиларига бу гал кумуш нишонлар насиб этди.

Охирги ўйинда мағлубият аламини тотган шаҳримизнинг "Омад" жамоаси учинчи ўрин билан кифояланди.

"ЛОКОМОТИВ"ДА ТЎП СУРАДИ

Мамлакатимизнинг ёш, умидли футболчиларидан бири Акмал Рисқуллаевни чарм тўп мухлислари яхши билишади. У ўтган йили муваффақият билан Қозоғистоннинг "Ясси-Сайрам" жамоасида тўп сурганди.

Дарҳақиқат, футболчининг фаолиятини олдиндан белгилаб бўлмайди. Қозоғистоннинг икки жамоаси — "Ордабаси" ҳамда "Ясси-Сайрам" шу йилги мавсум бошида бирлаштирилганида ҳам Акмал "Ордабаси" жамоаси таркибида қолиб, янги мавсумни ўтказишга тайёргарлик кўраётган, жумладан, ташкил этилган мавсумолди ўқув-машқ йиғинларида ҳам фаол иштирок этган эди.

Бироқ, "Ордабаси" бош мураббийси тўсатдан ўзгардию Акмал Рисқуллаевнинг ҳам жамоани тарк этишига тўғри келди. Ҳозирда Акмал шаҳримизнинг "Локомотив" жамоасига таклиф қилинган. Маълумотларга кўра, А.Рисқуллаев мавсум охиригача пойтахтнинг Ўзбекистон чемпионати олий лигасида соврини ўринлардан бирини эгаллашга интилаётган жамоаси шарафини ҳимоя қилади.

(Ўз мухбиримиз)

ШАҲРИМИЗ ЯККАКУРАШЧИЛАРИ — БИРИНЧИ

Шаҳримиздаги «Жар» спорт-соғломлаштириш мажмуасида икки кун давомида 5 ва ундан катта ёшдаги болалар, ўсмирлар ва қизлар ўртасида жунридо спорт яккакураши бўйича Наврўз байрамига бағишланган халқаро турнир бўлиб ўтди.

Республика Жунридо федерацияси томонидан «Акира» компаниясининг қўллаб-қувватлаши остида ташкил этилган халқаро мусобақаларда Қозоғистоннинг Алмати, Остона, Тараз, Тошкент шаҳри, Бухоро, Хоразм, Тошкент вилоятларидан жами 200 га яқин яккакурашчи иштирок этиб, ғалаба учун кураш олиб борди.

Қатнашчилар жунридонинг поинч, мигунс, джастис, формада қурол билан ва қуролсиз, континиус каби 6 та йўналиши ҳамда спарринглар бўйича ўз маҳоратларини намойиш этишди.

Қизиқарли баҳслардан сўнг ғолиб ва совриндорлар аниқланди. Жумладан, поинч йўналиши бўйича биринчи ўринларни ўз вазн тоифалари бўйича қозоғистонлик Саулет Каирбеков ва Андрей Сухоров, пойтахт вилоятидан Даврон Исроиловлар эгаллаган бўлса, қолган вазнларда фақат тошкентлик спортчилар — Азиз Азаматов, Севдиёр Салаев, Борис Кан, Дилшод Бобоев, Миракбар Иноғомов, Сардор Акобировлар зафар қучишди.

Формада 10 ёшгача бўлган спортчилар гуруҳида Али Аҳмедов (Тошкент шаҳри), 12 ёшгача — Муҳайё Абдуллаева (Тошкент шаҳри), 17 ёшгача курашчилар ўртасида Александр Думчаков (Тошкент шаҳри) ва Сеттора Умарова (Янгийўл шаҳри) ғалаба қозонишди.

Джастис йўналишида ҳам ҳамшаҳримиз Муҳитдин Қорабоевга тенг келадиганлар топилмади.

Мусиқа жўрлигида ва қурол ёрдамидаги йўналишда тошкентлик Суннат Сайфуллаев ғолиб чиқди.

Мигунс усулида яна бир тошкентлик спортчи Дилмурод Очилов ғолиблар сафини бошқарди.

Умумжамоа ҳисобида майдон эгалари — тошкентлик спортчилар ҳурмат шоҳсупасининг энг юқори поғонасидан жой олишди. Қозоғистоннинг Тараз шаҳри спортчилари иккинчи, янгийўлликлар эса учинчи бўлишди.

Ғолиб ва совриндорлар дипломлар ҳамда қимматбаҳо мукофотлар билан тақдирланди.

(Ўз мухбиримиз)

СУРАТЛАРДА: халқаро турнирдан лавҳалар.

Алексей Попов олган суратлар.

Ҳозирда мамлакатимиз спортчилари бошқа турлар қатори стол тенниси билан ҳам мунтазам равишда шуғулланиб, қатор муваффақиятларни қўлга киритишмоқда. Айниқса ўтган йилги Греция пойтахти Афина шаҳрида бўлиб ўтган Олимпия ўйинларида ҳамюртимиз Манзура Иноятованинг иштирок этганлигини ҳам мамлакатимизда айнан шу спорт турига берилаётган эътибор ва талабнинг самараси дейиш мумкин.

Ҳамкорлик

ЎЗАРО ТАЖРИБАЛАР АЛМАШИЛАДИ

Пойтахтимиздаги "Дедеман" меҳмонхонасида Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитаси ҳамда Стол тенниси федерацияси ташаббуси билан Қорақалпоғистон республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳрида фаолият олиб бораётган соҳа мураббийлари, ҳакамлар иштирокида стол тенниси бўйича халқаро даражадаги спортчиларни тайёрлаш мавзусига бағишланган ўқув-семинар бўлиб ўтди.

Таъкидлаш жоизки, республикамиз миқёсида илк маротаба ташкил этилган мазкур анжуманда стол тенниси ҳам бошқа спорт турлари қатори кишининг маънавий, жисмоний ва ахлоқий имкониятлари кенгайишида ўзига хос ҳисса қўшиши, кейинги йилларда унга бўлган эҳтиёж ҳамда қизиқиш кенгайиб бораётгани, юртимизда стол теннисини оммалаштириш борасида қатор ижобий ишлар амалга оширилаётганлиги таъкидланди.

— Юртингизда спортнинг барча турлари бўйича мунтазам равишда шуғулланиш имкони бор, — дейди халқаро теннис федерацияси эксперти Роман Плеше. — Биз олти кун давомида стол тенниси бўйича мутахассислар билан техник ҳамда амалий курс машғулотларини олиб бордик. Ўйлайманки, ўзаро ҳамкорлигимиз ўзининг ижобий натижаларини беради.

Маълумот ўрнида таъкидлаш жоизки, жаноб Плеше Халқаро теннис федерациясининг нуфузли экспертларидан саналади. У олти кун давомида семинар қатнашчиларига мазкур тур бўйича спортчиларни техник-тактик тайёрлаш усуллари, теннис ўйинларида база техникаси, мусобақаларни ташкил этиш қонун-қоидалар бўйича ўз билим ва тажрибаларини ўртоқлашди.

Ўйлаймизки, спортдаги фаолиятини собиқ Югославия терма жамоасида бошлаб, кейинчалик АҚШнинг Мичиган штати терма жамоаси бош мураббийи лавозимларида фаолият юритган жаноб Плешенинг бой тажрибалари ҳамюртларимиз томонидан ўз баҳосини топади.

Хумоюн АЛИЕВ

Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги

БАРЧАМИЗ ҲИССАМИЗНИ ҚЎШАЙЛИК

Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 28 мартдаги Фармойишига асосан Республикамизда 1 апрелдан 1 майгача «Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги» ўтказилмоқда. Ушбу тадбирни ўтказишдан мақсад нима? Оддий бир мисол: шу йилнинг бошидан шаҳримизда 606 га яқин йўл-транспорт ҳодисаси содир бўлиб, бунинг оқибатида 38 дан ортиқ инсон ҳаётдан кўз юмиб, 715 га яқин инсон турли даражада тан жароҳати олди.

Бу йўл-транспорти ҳодисаларининг ичида 93 таси келажагимиз бўлган болалар иштирокида содир бўлиб, 2 нафар бола ҳаётдан кўз юмган ва 91 га яқини турли хил тан жароҳати олиб бутун умрга майиб ва мажруҳ бўлиб қолган.

Бу дегани 715 ёки ундан кўпроқ оилада тўкилган кўз ёш демакдир. Уларнинг кўпчилиги сизнинг ота-онангиз, ака-укангиз, опа-синглингиз, болангиз эди. Буннинг ҳаммасини бутун дунё бўйича ҳар бир инсон ўзича ҳисоблаб кўрса кўз олдингизга келтиринг, бу сонлар қанча бўлишини. Бир кунда содир бўлаётган ЙТХ сони-чи?

Ҳақиқатдан бутун дунёда техника тараққиёти жадаллашиб, хусусан, автомобиль транспорти ҳам ривожланишда ўзининг юқори поғонасига эришмоқда. Тўғри, автомашиналар бизнинг узоғимизни яқин, ҳожатимизни чиқарувчи восита, айни вақтда эса автомобиль хавф туғдирувчи восита ҳам ҳисобланади. Шундай экан уни инсон бошқаргандан кейин хавфсизлигини таъминлаш ҳам бутун автомобиль яратувчи олимлар ўртасида муаммо бўлиб қолмоқда. Хавфсизликни таъминлаш воситалари — тормоз тизимига ўзгаришлар киритилмоқда, хавфсизлик камари ҳамда пуфак чиқарувчи ёстиқча мосламалар ишлаб чиқарилмоқда. Бу ҳали етарли даражада эмаслиги ўз-ўзидан маълум.

Шундай экан ўтказилаётган тадбирдан кўзланган мақсад халқимиз ўртасида тарғибот ва ташвиқот ишларини олиб бориб корхона, мактаб, маҳаллаларда «Йўл ҳаракати қоидаси — умр фойдаси» эканлигини улар онгига етказишдир.

Шу билан бирга йўл ҳаракати қоидаларини қўпол равишда бузиб машина бошқараётган ҳайдовчи ва пиёдаларни аниқлашга қаратилган тадбирлар ўтказиб ЙТҲ камайтиришга ўз ҳиссасини қўшишга чақиришдир.

Бу албатта фақат ЙҲХБ ходимларининг вазифаси бўлиб қолмасдан умумхалқ иши бўлиши зарур, чунки унинг орқасида инсон ҳаёти ётибди. Бинобарин, пойтахтимиздаги ҳар бир вазирлик, ташкилот, корхона раҳбарлари, олий ўқув юртлари, мактаб ва бошқа ўқув муассасалари вакиллари, ота-она, маҳалла-кўй, ишбилармонлар, қўйингки, ҳар бир фуқаро ва меҳмонларимиз бу тадбирга ўз ҳиссасини қўшиб кўча ва йўлларимиздаги нохуш ҳолатларнинг олдини олишга ёрдам беради деган умиддамиз.

Қўзибой ЯНГАБОЕВ, Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси Йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси тарғибот ва ташвиқот бўлими бошлиғи, подполковник

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-21-56.

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилди. 4812 нусхада босилди. Қоғоз бичими А-3

Газета Тошкент шаҳар Матбуот ва ахборот бошқармасида 02-1-рақам билан рўйхатга олинган.

Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба ва жума кунлари чиқади.

Нашр кўрсаткичи — 563

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-009. 23456